

Síntese: O ESTADO: ORIXE E LEXITIMIDADE DO PODER POLÍTICO

1. O CONCEPTO DE ESTADO

1.1 Aceptións do termo “Estado”

Nunha acepción moi xeral, “Estado” é o conxunto de institucións políticas, xurídicas e administrativas que rexen unha sociedade.

Pero nun sentido mais estrito, só cabería falar de Estado cando esas institucións están centralizadas e unificadas, tal como empezou a suceder dende principios do s. XVI (Estado moderno, fronte a organizacións pre-estatais anteriores)

1.2 Concepcións filosóficas do Estado

Antes de Modernidade o Estado é concibido como un *organismo*, como un Todo, no que o individuo se inserta dun xeito natural.

A partir da Modernidade (agás nos casos de Estados totalitarios), o Estado é interpretado como un *artificio*, un *contrato* posterior á vontade dos individuos.

2. O ESTADO MODERNO

2.1 Xénese e evolución histórica do Estado moderno

Na aparición e conformación do Estado moderno foron decisivos tres factores:

- a) O uso e control das armas de fogo, que permitiron fortalecer o poder dos reis ata facelo absoluto, co conseguinte desenvolvemento dun aparato burocrático, administrativo e fiscal centralizado.
- b) A nova economía de acumulación capitalista que, favorecida e protexida polos novos Estados, contribuíu á súa consolidación aportando os recursos económicos necesarios para os gastos da guerra, da administración, da burocracia, etc.
- c) A aparición de ideas democratizadoras en correspondencia co novo papel da burguesía capitalista.

O Estado moderno arrinca coa formación de Monarquías absolutas (s.XVI-XVIII) para evolucionar posteriormente ao Estado liberal (s.XIX) e finalmente o Estado social de benestar (s: XX).

2.2 A nova lexitimidade do Estado moderno

Coa Modernidade, e da man da burguesía, aséntase a idea de liberdade e igualdade política do tódolos individuos. Con esta nova mentalidade perde sentido a teoría da orixe divina do poder e empézase a formular a teoría do contrato social como única alternativa lóxica para lexitimar o poder político.

2.3 As teorías contractualistas do Estado

Afirmada a liberdade e igualdade natural de tódolos individuos e descartada calquera teoría de orixe divino do poder, só cabe manexar dúas hipóteses: cómo sería unha situación ou o estado dos homes en natureza, e cómo sería ou debería ser unha sociedade constituída de acordo a un contrato social racional.

As respostas dos principais autores son as seguintes:

- a) Hobbes: Nun estado de natureza os homes serían libres e iguais e loitarían polo seu beneficio nunha guerra de todos contra todos, polo que será mais vantaxoso para eles establecer un poder político que garanta a orde e paz social. A este poder (Estado) deberanlle entregar a súa liberdade sen posible volta a tras nin reserva de control sobre o mesmo (Poder absoluto).
- b) Locke: No estado de natureza todos os homes teñen uns dereitos naturais (á liberdade, á vida, a propiedade...) pero o seu goce é incerto, polo que deciden establecer un poder (Estado) que os defenda e garanta. Pero o poder do Estado só é prestado e debe ser controlado sempre polos individuos que o estableceron, a fin de que non se extralimite nesa función (Estado liberal).
- c) Rousseau: No estado de natureza tódolos homes serían libre e iguais, e tamén felices e inocentes. Pero nel vivirían moi precariamente polo que deberon abandonalo. Co abandono apareceu a propiedade e desenvolveuse o egoísmo que perturba a felicidade social. Polo que deberían re-fundar a sociedade sobre un contrato non egoísta que só teña en conta a o interese común formulado pola vontade xeral (Estado democrático popular).

3. ESTADO E SOCIEDADE CIVIL

Por “sociedade civil” enténdese modernamente a esfera non intervida polo Estado (relacións económicas, ideolóxicas, relixiosas, etc), isto é a esfera non política. A forma de delimitala e valorala é diferente segundo o enfoque ideolóxico e filosófico.

Para o pensamento liberal, o Estado só ten como función protexer a sociedade civil. Para o pensamento anarquista e marxista, o Estado non é mais que un instrumento da clase dominante para defender os seus intereses; cando esta dominación desapareza o Estado non será xa necesario.

4. LOGROS E LÍMITES DO ESTADO MODERNO

Os Estados lograron avanzar nun dobre obxectivo: a) a consolidación do modelo de lexitimidade secularizado, e b) unha maior conciencia de colectividade das súas respectivas sociedades.

Pero os fenómenos da globalización puxeron de manifesto claramente as limitacións actuais dos Estados e a necesidade de desenvolver estruturas e institucións políticas supraestatais de carácter internacional.